

یادداشتی درباره فیلم «ناهید» ساخته آیدا پناهنده

مصائب زن بودن

امیرعلی نصیری

منتقد و مدرس دانشگاه

«ناهید» داستان زنی است در آستانه تجربه‌ای عاشقانه؛ اما برای ازدواج و ماندن در مسیر این عشق، پسرش را پیش‌رو و همسر سابقش را پشت‌سر دارد. آیدا پناهنده، این فیلم را براساس فیلمنامه مشترکی از خود و ارسلان امیری ساخته است. او متولد ۱۳۵۸ و دارای کارشناسی‌ارشد کارگردانی و کارشناسی فیلمبرداری از دانشکده سینما تئاتر دانشگاه هنر است. مدت‌ها بود چنین فیلم داخلی ندیده بودم که تمام اجزای آن حساب شده و همچون یک ارکستر هماهنگ در خدمت فیلم باشد؛ شاید از «جدایی نادر از سیمین» به این طرف. در «ناهید» با یک فیلمنامه حساب شده و دقیق مواجهیم که ساختار دراماتیک قدرتمندی دارد و هیچ اطلاعات اضافی در آن داده نمی‌شود. تمام کنش‌ها و رخدادها در خدمت پیرنگ داستان و خرده‌پیرنگ‌ها قرار گرفته است. مثلا اگر در یک صحنه صاحبان پلاژها دور هم جمع شده و از

سرقت می‌گویند (که شاید اضافی به نظر برسد)، بعدا در صحنه کلاتسری از آن استفاده می‌شود. تکلیف دیالوگ‌ها از این هم روشن‌تر است؛ یک جمله حساب نشده در فیلم وجود ندارد. نکته مهم‌تر در باب فیلمنامه این است که گرچه فیلم درباره زنان و مشکلات قانونی و اجتماعی آنهاست، رویکرد فمینیستی به خودنگرفته است. کافی بود «ناهید» را فیلمساز دیگری

(کسی مثل تهمینه میلانی) می‌ساخت تا این تفاوت را حس می‌کردیم. تیم بازیگری فیلم فوق‌العاده است. از نوید محمدزاده که به زیبایی نشان‌دهنده یک شخصیت «تنه‌لش» است و ساره بیات که دوباره بر پرده می‌درخشد و با نگاه‌هایش حرف می‌زند تا تک‌تک بازیگران بومی، همه و همه اجرای خوبی از خود به نمایش می‌گذارند. روی کوچک‌ترین کنش‌های بازیگران فکر شده‌است؛ صحنه‌ای را به یاد بیاورید که مسعود (پژمان بازغی) متوجه دروغ‌های ناهید (ساره بیات) شده و دو دستش را روی هم می‌گذارد تا حالت قضاوت به خود بگیرد. طراحی صحنه نیز فوق‌العاده است. کارگردان (در همکاری با طراح صحنه و لباس) با استفاده تعمدی از رنگ‌های سرد در تمام فیلم، رنگ‌های گرم را برای منزل مسعود به کار برده تا به این شکل آرامش‌خاطر ناهید را در کنار او نشان دهد. خطری که در هر فیلمی ممکن است رخ دهد، افتادن به ورطه «کارت پستالی شدن» است که دامنگیر اکثر فیلم‌هایی است که در شمال کشور فیلمبرداری می‌شوند؛ ولی «ناهید» هوشمندانه اسیر این دام نمی‌شود. «ناهید» یک درام اجتماعی – خانوادگی بسیار خوب است که تجزیه و تحلیل آن زمان بیشتری می‌طلبد.

نکته مهم‌تر در باب فیلمنامه این است که گرچه فیلم درباره زنان و مشکلات قانونی و اجتماعی آنهاست رویکرد فمینیستی به خود نگرفته است

مستند از کالیگاری تاهیتلر در نهمین دوره سینما حقیقت

گروه ادب و هنر: نهمین دوره سینما حقیقت شروع به کار کرده و از ۲۲ آذر تا ۲۸ آذر دو سینمای فلسطین و سبیده در مرکز شهر تهران میزبان علاقه‌مندان هستند. حضور برای مشتاقان سینمای مستند به صورت رایگان و آزاد است و آثار بسیاری از فیلمسازان ایرانی و خارجی معتبر با حجمی بیش از ۱۲۰ اثر برای مخاطبان آماده اکران است. فیلم «از کالیگاری تا هیتلر» ساخته رودیگر ساجلند و فیلم «پرستار شب» ساخته هرمس پاراولا از مهم‌ترین آثار یکشنبه سینما حقیقت هستند. فیلم «از کالیگاری تا هیتلر» ما را یاد یکی از بزرگ‌ترین کتاب‌های نظری تاریخ سینما می‌اندازد که زیگفرد کراکاوئر نویسنده آلمانی در زمان حکومت نازی به رشته تحریر درآورد و به تحلیل سینمای اکسپرسیونیستی آلمان دست زد که به انتقاد از حکومت جنگ‌طلب هیتلری می‌پرداخت. فیلم «معلق» ساخته محمد کارت که پارسال توانست چه در جشنواره فیلم فجر و چه در جشنواره سینما حقیقت توجه‌ها را به خود جلب کند، در روز دوم در سینما سبیده به اکران درمی‌آید. از نکات جالب و تأثیرانگیز بخش فیلم «قسمت» شاعر، اثر زنده‌یاد مرتضی ندایی است. روز نخست این جشنواره با مستندی از «ناصر حجازی» اسطوره فوتبالی ایران شروع شد و فضایی قهرمان‌پرور را به روز اول داد. از مهم‌ترین اتفاقات این دوره بزرگداشت زنده‌یاد محمدرضا مقدسیان در سینما فلسطین در ساعت ۱۸ عصر یکشنبه ۲۲ آذر بود. استادانی مانند محمدرضا اصلاتی و محسن عبدالوهاب در این مراسم سخنرانی کردند.

دوستان داگلاس

در تدارک جشن تولد ۱۰۰ سالگی

گروه ادب و هنر: سه پسر و عروس کرک داگلاس برای جشن تولد ۹۹ سالگی این بازیگر ماندگار سینمای جهان یک دسته گل بزرگ از رزهای قرمز و سفید را در کنار یکدی قرار داده‌اند که روی آن نوشته شده بود: «امروز ۹۹، روی میز اتاق ناهار خوری این بازیگر هم یکدی بزرگ‌تر تدارک دیده شده بود که از سینما سفارش داده شده بود. کرک داگلاس اما در جشن تولدش ۱۵ میلیون دلار به استودیوی وودلند هیلز هدیه کرده تا آنها یک ساختمان دو طبقه بسازند که توانایی مراقبت از ۸۰ نفر از سینماگران مبتلا به بیماری آلزایمر را داشته باشد. داگلاس و همسرش بیش از این نیز ۴۰ میلیون برای این کار اختصاص داده بودند تا مرکزی به نام پدر داگلاس ساخته شود. یونیورسال هم در جشن تولد ۹۹ سالگی داگلاس اعلام کرد که خیابانی به نام این بازیگر در کمپانی‌اش ثبت خواهد کرد. دوستان کرک داگلاس قول و قرارهایی هم برای چگونگی برگزاری جشن ۱۰۰ سالگی او گذاشته‌اند؛ جشن تولدی که همزمان خواهد بود با جشن تولد ۱۱۰ سالگی ترومبو، فیلمنامه‌نویس فیلم‌هایی که کرک داگلاس در آنها بازی کرده است. «ترومبو» فیلمنامه‌نویسی است که اسمش در فهرست سیاه هالیوود قرار گرفت و داگلاس در حمایت از او در فیلم «اسپارِتاکوس» در سال ۱۹۶۰، اسم او را برخلاف دستوری که از سوی کمیته مک‌کارتی داده شده بود، در تیتراژ فیلم نوشت. در فیلم جدید که با عنوان «ترومبو» ساخته شده و برایان کرانستون نقش او را بازی کرده است، حضور کرک داگلاس بسیار جدی است. این فیلم دو روز پیش نامزد دریافت سه جایزه گلدن گلوب شد.

میرباقری در سودای پخش جهانی «ماه‌تی تی»

گروه ادب و هنر: داوود میرباقری که به نظر می‌رسید برای ساخت سریال «سلمان فارسی» به تلویزیون برگردد، تا مشخص شدن وضعیت ساخت این سریال و تأمین هزینه‌های آن، با مجموعه «ماه تی تی» بار دیگر به شبکه نمایش خانگی بازمی‌گردد. او که با دو سریال «شاهکوش» و «ندون طلا» اعتماد مخاطبان این رسانه را به خود جلب کرده، به‌زودی ساخت این سریال را شروع می‌کند. قرار است «ماه تی تی» اوایل سال آینده پخش شود. موافقت اصولی سریال شبکه خانگی «ماه تی تی» به کارگردانی داوود میرباقری صادر شده است. میرباقری بنا دارد برای نخستین بار پخش بین‌المللی یک سریال ایرانی را نیز با سومین ساخته‌اش در شبکه نمایش خانگی تجربه کند.

درخواست اهالی موسیقی و فرهنگ از رئیس سازمان صداوسیمّا:

«سرنانوازی» را به رسانه ملی برگردانید

روابط عمومی صداوسیمّا: مصوبه‌ای مبنی بر ممنوعیت پخش سرنانوازی نداشته‌ایم

گروه ادب و هنر: چند سالی است که تلویزیون ایران سرنانوازی هنگام تحویل سال نو را از برنامه‌های خود حذف کرده است و جای «یگانه ساز شادمانی ایرانیان» در برنامه تحویل سال به‌شدت خالی است؛ سازی که ۲۶ سال پیش با صدای علی‌اکبر مهدی‌پوردهکدری و پسرای نخستین‌بار از رسانه ملی پخش شد. حالا ۵۰ نفر از هنرمندان حوزه موسیقی، پژوهشگران و فعالان حوزه‌های میراث فرهنگی و موسیقی در نامه‌ای به محمد سرفراز، رئیس سازمان صدا و سیما از او درخواست کرده‌اند آوای کهن «سرنانوازی» که ریشه در فرهنگ ایرانی دارد، ببار دیگر از رسانه ملی پخش شود. در متن این درخواست آمده است: «همان‌گونه که آگاهید، سال‌های پی در پی، هنگام لحظه تحویل

سال «سرنای نوروزی» اثر زنده‌یاد «علی‌اکبر

مهدی‌پوردهکدری» با دهل‌نوازی علی حیدری از همه شبکه‌های صداوسیما پخش می‌شد و شادی‌بخش خانواده‌های ایرانیان در آغاز سال نو بود، اما در چند سال اخیر، به دلایل نامعلوم پخش سرنای نوروزی هنگام تحویل سال از صدا و سیما قطع شده است. از شما به‌عنوان رئیس رسانه‌ملی

«شهروزاد» کرمانی‌ها را به واکنش واداشت

اعتراض «سریالی»

است. در قسمت هشتم این سریال پرطرفدار، پرنیزا ادریاد که نقش شیرین را بازی می‌کند، در بازگشت از کرمان در بخشی از حال و احوالپرسی‌اش با آقابزرگ (علی نصیریان) این شهر را شهری خاک‌آلود عنوان می‌کند. این دیالوگ برخی از مردم شهر کرمان را آزرده‌خاطر کرده است. به‌طوری‌که که محمدمهدی زاهدی نماینده مردم کرمان و راور در جلسه علنی مجلس ضمن خواستار برخورد با این موضوع در تذکری به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: «اخیرا سریالی با عنوان «شهروزاد» به کارگردانی شخصی به اسم

«ح. ف» در شبکه نمایش خانگی آمده که توهمین جدی به مردم ولایتمدار و بصیر دسار کریمان شهر کرمان است. این مساله جای تاسف دارد که اجازة پخش چنین سریال‌هایی را می‌دهند و لازم است نسبت به جمع‌آوری آن اقدام کنند و ما نیز شکایت به قوه قضائیه را در دست پیگیری داریم.» حسن فتحی، کارگردان مجموعه «شهروزاد» ضمن اظهارتاسف از سوءتفاهم پیش‌آمده مانند دیگر کارگردان‌هایی که سریال‌های آنها مورد اعتراض قومیت‌ها و شهرها و مشاغل قرار می‌گرفتند، نسبت به انتقاد برخی کرمانی‌ها واکنش نشان داد و گفت: «جایگاه فرهنگی و اقتصادی رفیع مردم هنرپرور کرمان در تاریخ ایران بر کسی پوشیده نیست و مایه مباهات است. در بخشی از قسمت یازدهم سریال نهن‌تها معلوم می‌شود که خانواده شیرین – که درواقع شخصیت منفی و افاده‌ای قصه است – کرمانی نیستند بلکه مردم نجیب و نازنین کرمان مورد ستایش قرار می‌گیرند.»

مهریارنو ابیدی‌دوست

m1.abadiidost@fdn.ir

با انتقاد از سریال «شهروزاد» به کارگردانی حسن فتحی، اعتراض به سریال‌ها این‌بار از بحث قومیتی و صنفی به واکنش‌های جغرافیایی نیز کشیده شد. بعد از پخش سریال «پایتخت» و اعتراض بسیاری از مردم مازندران به پخش این مجموعه از رسانه ملی اعتراض پی‌درپی قومیت‌ها به پخش سریال‌ها شیوع پیدا کرد تا آنجایی که سریال «سرزمین کهن» با اعتراض

بختیاری‌ها متوقف شد و حتی واکنش‌ها و عذرخواهی تهیه‌کننده و کارگردان هم کارساز نشد و این پروژه همچنان متوقف مانده است. واکنش آذری‌ها به برنامه فته‌ای‌ها را بعد از ۲۰ سال به تعطیلی کشاند. در این بین بعضی از مشاغل هم نسبت به سریال‌ها واکنش نشان می‌دادند که فقط در حد اعتراض بوده و تا حالا هیچ‌گونه خللی در پخش سرال‌ها به وجود نیاورده‌اند، مانند سریال «درخاشیه» که با اعتراض پزشکان مواجه

شد، اما این اعتراض‌ها هیچ تأثیری در پخش آن نداشت به‌طوری‌که مدیری در حال ساختن سری دو آن است. اما مدتی است غیر از قومیت‌ها، برخی شهرها هم در واکنش به سریال‌ها دست به اعتراض زده‌اند. با پخش چند قسمت از سریال «نفس گرم» به کارگردانی محمدمهدی عسگرپور مردم کاشان نسبت به لهجه بازیگرش (سیما تیرانداز) واکنش نشان داده‌اند. حالا واکنش کرمانی‌ها به سریال «شهرزاد» حاشیه‌هایی را برای این سریال در حال پخش از شبکه خانگی به وجود آورده

تلخ» که بعد از ۱۲ سال سرانجام این روزها در گروه سینمایی هنر

است و تجربه روی پرده رفته و توانسته در مدت کوتاهی به صدر جدول پرفروش‌های این گروه سینمایی برسد، از سوی مسئولان رسانه ملی امکان پخش تیزرهای تبلیغاتی‌اش فراهم نشد و آنها

www.Farheekhtegan.ir

Mon | 14 Dec 2015 | vol.07 | No. 1830

دوشنبه ۲۳ آذر ۱۳۹۴ ■ ۲۲ ربیع‌الاول ۱۴۳۷ ■ ۱۴ دسامبر ۲۰۱۵ ■ شماره ۱۸۳۰

کافه گاری

انار در شب یلدا

گروه ادب و هنر: گروهی از هنرجویان آتلیه آهو، عصر جمعه ۲۷ آذر نقاشی‌های خود را به گالری شکوه می‌آورند. این دومین نمایشگاه نقاشی گروهی این آتلیه است که در آن هنرجویان تخیلات و انتزاع‌های ذهنی‌شان از انار را به تصویر کشیده‌اند. آنها در آثارشان نوعی نگاه فانتزی نسبت به سوژه را به نمایش گذاشته‌اند. سن این هنرجویان اغلب زیر ۳۰ سال است و فارغ‌التحصیل در رشته نقاشی و دیگر رشته‌های هنری هستند. درکنار آنها آثار سه کودک پنج و دو نوجوان ۱۲ و ۱۴ ساله نیز به نمایش درخواهد آمد. در این نمایشگاه از ابوالفضل همتی‌آهویی یک اثر و از هر یک از هنرجویانش یک یا دو تابلوی نقاشی با تکنیک رنگ‌روغن و اکریلیک روی دیوار خواهد رفت.

کافه کتاب

از ناصر خسرو چه آموخته‌ایم؟

گروه ادب و هنر: یک سال است که درس‌گفتارهایی درباره ناصرخسرو شاعر، متکلم و نویسنده ایرانی قرن پنجم در مرکز فرهنگی شهر کتاب برگزار می‌شود. در این یک سال صاحب‌نظران، استادان و اندیشمندان درباره جنبه‌های گوناگون زندگی، شعر و اندیشه ناصرخسرو سخن گفته‌اند و به جایگاه او در تاریخ و فرهنگ و ادب ایران و تأثیرگذاری شعراندیشه‌اش در شاعران و متفکران و مردم ایران زمین و دیگر فرهنگ‌ها اشاره کرده‌اند. در این یک سال، آثار ناصرخسرو به‌ویژه سفرنامه، دیوان اشعار، زادالمسافرن، جامع‌الحکمتین، گشایش و رهایش و... تحلیل و بررسی شده است. آخرین جلسه درس‌گفتارهایی درباره ناصرخسرو چهارشنبه ۲۵ آذر ساعت ۱۶:۳۰ به «از ناصرخسرو چه آموخته‌ایم؟» اختصاص دارد که با حضور مهدی محقق، حسن بلخاری، مهدی محبتی و جمعی از اصحاب فرهنگ و ادب و دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی برگزار شده و دستاوردهای این درس‌گفتارها در شناخت ناصرخسرو بیان می‌شود.

موسیقی

روزبه نعمت‌اللهی کنسرت مجازی می‌دهد

گروه ادب و هنر: روزبه نعمت‌اللهی گفته بود که دیگر حاضر نیست در تهران کنسرت برگزار کند. حالا این خواننده موسیقی چه پاپ، به طرفدارانش از برپایی یک برنامه زنده و رژه و متفاوت در فضای مجازی خبر داده است. مدیر رسانه‌ای این خواننده موسیقی پاپ گفته است: «هتاسفانه طی ماه‌های گذشته تلاش‌های زیادی برای زردو تالارز برپایی کنسرت انجام گرفته، اما این تلاش‌ها تا امروز نتیجه‌ای نداشته و طبق تصمیماتی که خود روزبه گرفته، بنا شده است این خواننده به‌زودی اولین کنسرت مجازی خود را برگزار کند». حالا باید دید این اتفاق چه رنگ و بویی به خود خواهد گرفت و آیا برگزاری‌اش امکان‌پذیر است؟